

res familiares tuandas, vel ad quemlibet alium
curiosum velut, ita ut veritatis occultatio con-
fessor tunc expeditus, & studiosa. Quarta
ordinie 48. est illa: Quia mediante commenda-
tione, vel manu ad Magistratum, vel Offi-
cium publicum promovet est, patet cum refri-
gatione mentali preparare iuramentum, quod de
mandato Regis a similibus soleret exigit, non ha-
bito resolutio ad intentionem exigentem, quia
non tenetur fateri crimen occultum. Ita Pro-
positionem damnatur.

39. Resp. II. Quando quis se sponte of-
fert ad jurandum, vel si legitime ad hoc
compellitur, v. g. per Judicem judicis
interrogantem, peccat mortaliter, si alieno
tempore iurat. Ita communis: & patet
tum ex Propositionibus proxime relatius, ac
damnatus; tum ex eo, quia si judicis in-
terrogatus, aquivocatur, atque in alio sensu
jurare posset, facie perverteretur Judicium.
Accedit, quod judicis interrogatus teneatur
obedire iudicis, sicut jurare in sensu ab
eodem intentio, ergo iurans aquivocatur, vel
cum restrictione mentali, committuntur per-
jurationem.

40. Resp. III. Nihilominus, quando aliquis iniuste cogitur ad Juramentum, non
peccat iurans amphibologice, si iusta ita ju-
randi causa subicit ad veritatem aliquam dif-

simulandam. Ita cit. Lessius n. 47. Layman
l. 4. tract. 3. cap. 14. n. 7. & alli. Atqui hanc
doctrinam non continet sub censura Propositionis
damnatarum super allegatum, factis
indicat Joan. Cardenas in Cris. Theol. ad
distas Propositiones, preferrimus, 77. Ratio est:
quia amphibologica locutionis unus tensio-
versus est; ergo secundum illum, postulante
tali necessitate, locuto illa potest Juramento
confirmari: cum enim inquit quis cogitat
ad Juramentum, non tenetur loqui ad men-
tira alterius.

41. Queritur V. & ultimo, quis pol-
licie irritare, dispensare, relaxare, aut con-
mutare Juramentum, promissio? Resp.
de hoc inferioris (2) fore dicendum, agendo
de Voto. Nam qui potest Votum relaxare,
dispensare, irritare, vel commutare, po-
terit etiam Juramentum promissorium foli
Deo factum: quia Votum, & Juramentum
plum, in Jure & apud Doctores & qui
parunt quod vinculum, & ambo funi-
lē erga Solum Deum ex virtute Religionis
obligacione continent, ideoque dispo-
sum de uno, conferi etiam debet disponentum
de altero. Sanchez l. 8. de Matrim. Disq. 7.
n. 18. Layman l. 4. tract. 3; cap. 11. cum
communiō, contra Navarrum, & paucos
alios.

DISTINCTIO III.

De Voto.

QUESTIO I.

Quid, & quotuplex fit Votum?

S U M M A R I U M .

1. Votum personale, reale, & mixtum.
2. Votum absolucionis, & conditionatum.
3. An Promissio solo animo concepta obligat?
4. Deliberatio requiritur ad votum? & quan-
ta?
5. Votum fit sibi Deus.
6. Promissio etiam hominibus fieri potest.
7. Matrimonium, an sit materia vera Voti?
8. Voti aeronaves varia.
9. Votum simplex, & Votum solemnis,
10. Differencia Voti solemnis a simplici.

bono meliori, coincidit cum Voto: & po-
test fieri non solum ore tenus, sed etiam per
solum actum locutionis interioris, dummo-
do fiat deliberate, & cum animo iuste obli-
gandi.

3. Nec obstat, quod in promissione ho-
mini facta fecis sit, neque sufficiat sola in-
terior promissio, nisi hac verbis aut aliis si-
gnis exterioribus sufficienter manifestetur,
atque a promissario acceptetur. Resp. enim,
diliparitatem est: quia, ut dicitur a. 7. Reg.
16. homo vider ea, que parent, Deus autem
intus cor. Unde promissio Deo facta,
dicit animo tantum interno, mox & Deo
cordium nostrorum inspectore videatur, &
acceptetur: sicut illico obligat, dum
modo fiat deliberate concepta. Secundum sit in
Promissione homini facta: nam haec neque
cognoscit potest ab homine, cui sit, ne-
que ab ipso acceptari, quoque verbis vel
signis exterioribus sufficienter exprimatur.

4. Dicitur II. in allata definitione Voti
deliberatio. Quia promissio subita, & incon-
siderata, non sufficit ad rationem Voti: si
quidem Votum est lex aliqua privata, qua
quis Deo se obligat, non autem se obliga-
re vere censeat, nisi plenam habeat deliber-
ationem eius, quod fact. Unde Vota
infantum, ob defectus insufficientis iustificatio-
nes, non tenent, neque etiam obligant
Votum per similem duntur ex delibera-
tionem editam: immo tanta, & talis requiri-
tur deliberatio ad validitatem Voti, quan-
ta requiritur ad peccatum mortale commit-
endum. Herinex disq. 4. de Voto, qn. 1. n. 1.
& aliis passim.

5. Dicitur III. Deo facta. Quia, cum
Votum propriæ sit actionis Religionis, &
Latr. foli Dei fieri dobet. Quare dum ali-
quid vovenus Sancti, sensus est, illud vo-
veri Deo, Sancti nostri emissi Voti futuri
testibus; vel id Deo voveri in honorem San-
ctorum: quod modo etiam Tempa, & Al-
taria edificamus Deo in honorem Sancto-
rum; nam in Sanctis ipsum Deum colit, ac
venerat, fatentur omnes Catholicæ. Circa
quod D. Thomas 2. 2. q. 88. art. 5; ad 3. ob-
servat, quod Votum foli Deo facta, sed Pro-
missio potest fieri homini: quia Promissio
de re bona homini facta, pura, Sanctis in
Celo, Prelatis Ordinum, &c. potest ca-
dere sub Voto, in quantum homo vover
Deo, le impleturum, quod Sancti vel Pra-
lati promittit.

6. Dicitur IV. De meliori bono. Quia ad
bonum meliori, coincidit cum Voto: & sic
opus bonum, sive deinde jam aliunde sit pre-
ceptum, sive non. Altera, ut bona illud
melius sit, quam ejus oppositum; id est, ut
ex ea non sit impeditum alterius operis ex-
cellentioris, & perfectioris.

7. Hinc matrimonium, regulariter lo-
quendo, non est apta materia Voti: quia
melior est virginitas matrimonio; unde ipsa
temper potest eligi, ac hinc conservari,
non obstante Voto de incundo matrimonio.
Dicitur, regulariter loquendo: nam matrimo-
nium etiam potest cadere sub Voto,
quando per matrimonium ob speciales cir-
cumstancias potest procurari maius bonum,
propter fieret, si vovenus frequenter pericolo
peccatis carnis obnoxius, voverat matrimo-
niale statum, tanquam remedium fuit in-
continentie, citius affluisse. Melius enim
alii signis exterioribus sufficienter exprimitur.

8. CONCL. II. Plures sunt divisiones
Voti; ex quibus tamen praecipua est illa,
qua Votum dividitur in simplex, & solem-
ne. Ita communis: & patet expli-
cando singulas divisiones eius. Igitur,
quantum attinet ad præmissam divi-
sionem, Votum simplex constituit in nuda &
simplici promissione Deo facta sine alia
flemitate. Votum solemnē dicitur illud
quod solemnizatur per susceptionem faci-
Ordinis, aut per Professionem Religionis ab
Ecclesia approbat: ut dicitur cap. un. de Vo-
to in 6. Et tale Votum solemnē, est Votum
perpetuum. Caſtitatis Ordinibus facies annexum: quo pariter spectantem Vota substan-
tialia Religionum, ministrorum Obedientie
Pauperatus, ac perpetua Caſtitatis, & si
que alia sunt Vota Religionum approba-
rum.

9. Unde non ex eo Votum solemnē differt
a Voto simplici, quod hoc sit factum priva-
tum, illud publice, cum econtra potest ac-
cidere. sed ex eo, quod Votum solemnē fo-
lennizetur per susceptionem Ordinis faci-
vel professionem Religionis, ratione cuius
aliquis magis se ponit in potestate Ecclesiæ,
quantum ad materiam Voti. Hoc quippe non
fit in Voto simplici, cum ob id Ecclesia non
accipiat majorem potestatem in sic voven-
tem, sicut vi Voti solemnis accipit in Cle-
ricos in Sacris confitutos, ac in Religiosos
familiares professos; qua de causa hos de
matrimonium ex pot factio contrahendum ille-
gitimavit Ecclesia, non autem contrahentes
O 2 cum

cum simplici voto castigatis, sed istos reliquit Divino iudicio. Scotus 4. dist. 38. q. n. & alii.

10. Votum ulterius dividitur in personali, & reale. *Personalis* est, quo Deo promittunt aliqua actio ipsius personae votantis: ut cum quis vocet peregrinationem, jejunium, orationem, aut huiusmodi. *Votum realis* est, qui resaliqua Deo promittunt, ut puta largitio elemosynae, aut alia res exteriora pretio estimabiles. Addunt Doctores tertium membra, nempe *Votum mixtum*: estque illud, quod ex utroque participat: ut si quis vocat peregrinationem ad D. Virginiensem Lauretanam, ibique elargiri certam elemosynam ad Ecclesias illius utilitatem, vel huiusmodi.

11. Votum dividitur rursum in solitum, & conditionatum. *Absolutum* est, quod independenter ab omni conditione emittitur. *Conditionatum vero*, quod fit sub conditione, ac proinde non impleta conditione illa nullam obligationem inducit: ut si quis vocat peregrinationem, si a tali morbo convalecat, si iesus filius sit sanitatem recuperaverit; nam non lecta convalescentia, aut sanitas filii, ad implendum Votum non tenetur. Et idem dicendum de similiibus.

QUESTIO II.

Quae sit Obligatio Voti?

SUMMARIUM.

12. Transgressio Voti est mortaliter ex genere.

13. Per accidens potest esse venialis.

14. In juramento falso non excusat levitas materiae; scilicet in *voto voluntario*, cur?

(b) Iusta dicta dist. prae. n. 27. & 29.

15. Doubus de emissione Voti, non tenetur.

16. Solvitur infansia.

(c) Tr. 1. dist. 3. n. 30. & 34.

17. Ceterus de Voto, sed dubitans de intentione se obliganti, tenetur.

18. Votum sine tempore determinatione quando obligeat?

19. Voti obligatio est personalis.

20. Dummodo excipiatur Vota realia.

21. Quid à votis Communiam?

22. Factum alienum sive votante, quomodo explicandum?

23. Votens tenetur implere Votum per seipsum.

24. Et impeditus non tenetur substituire a lium.

Reip.

17. CONCL. I. Transgressio Voti ex genere suo est peccatum mortale. Ita communis. Ratio est: quia Votum tendit ad Fidelitatem Deo ex virtute Religioni praefandam. Unde dicitur Ecclesiasticus 5. Si quid vorabis Deo, ne moreris redire; disperderes enim ei infinitus & stulta premisa; sed quendam vocoris, rede & exalteger melius est, non revere, quam post Votum premisa non redire.

18. CONCL. II. Nullominus ob levitatem materie transgressio Voti quandoque efficiunt venialis. Ita pariter communis. Quia Votum est quasi privatalex, quasi sibi quis imponit: atque in legibus excusat parvam materiam a culpa mortal, aliunde liquet. Sic qui singulis diebus votit diversa tria *Hoc est Ave*, & postmodum quandoque, scilicet contemptu, omittit recitare, non peccat mortaliter, ob levitatem materie. Similiter si quis vocit recitare Rosarium in honorem B. MARIAE Virginis, & postmodum omittit dicere paucam aliquot *Ave*, pari ratione non peccat mortaliter. Idem dicendum de similiibus.

19. Nec dicas: Jurans falso, et amissis fit parva, peccat mortaliter: ergo. Resip. enim negando consequentiam, & paritatem: quia in omni perfido, etiam circa rem levem deliberate commiso, intervenit tota mortalitas perit, dum Deus adductiorum in tellus fallitatis. (b) Secutus est Voto circa materialem levem violato, ubi prius excusat levitas materie, non minus, ac in actu. Accedit, quod quavis in Juramento assertorio levitas materie non excusat a peccato mortal, si quis deliberate falso jure, ob rationem premisam: nullominus violatio Juramenti promisit, si materia sub Juramento promissa sit levis, a pluribus Doctribus excusatior a culpa mortal, prout dictum dist. prae. n. 32.

20. CONCL. III. Qui dubitat, num Votum emiserit, nec nō, non obligatur Voto: & idem dicendum, si dubites, fuisse ne Votum, vel dubitatax Propositum, & presumitum enim non sufficit Votum. Ita Evangelium de Voto, num. 1. Reginaldus lib. 18, numer. 279. & alii communiter, paucis exceptis. Ratio est: quia in dubio melius est credere possidente, iuxta Reg. 65. Juris in 6. Talis autem dubitans, est in possitione sue libertatis.

21. Nec obstat illa communis regula, quod in dubio ratio pars sit tenenda. c. Juvenit. 2. de Sponsalibus, cum concordantia.

Resip. enim, hanc regulam plerumque esse tantum de consilio, non de precepto. Vel quando est de precepto, loquunt praecepit de dubio practico, ad cuius depositionem quis se reflectere non potest: quia stante dubio practico, non licet contra confidientiam practica dubium operari, ut jam suo loco (c) dictum.

22. CONCL. IV. E contra si quis certus sit de Voto, dubitet autem, an habuerit intentionem esse obligandi, aut sufficientem deliberationem, tenetur Voto. Ita Sanchez l. 1. de Matrim. disp. 9. San. 9. dist. 4. de Relig. q. 2. n. 6. & alii. Ratio est: quia tunc Votum fiat in possitione; ac prouide obligari presumit enim, Votum tunc editum iuxta naturam Voti, id est, cum animo obligandi sit, ac sufficiente deliberatione, quandoquidem de opposito post sufficientem distinctionem contare nequeat.

23. CONCL. V. Vorum fine temporis determinatione editum executioni mandari debet, cum primum commode potest. Ita communis. Et definitum ex cap. 23. Decret. ibi: Cum votum voceres Domino, nos tardabis reddere, gaudi regnare Domini Deustus: & si moratu fueris, reputabitur in peccatum.

24. CONCL. VI. Obligatio Voti est personalis, ita ut solum votem, & non aliam personam obliget: cummodo excipiatur Vota realia. Ita Layman lib. 4. tradi. 4. c. 3. n. 6. & 10. cum communis. Ratio definiatur ex illo Psalm. 65. Reddam tribus vota mea, quia diffinierunt labia mea. Accedit ratio: quia obligatio Voti ex proprie votum factum non sufficit. Unde liberi non obligantur Voto parentum offerentium eos Religioni, nisi ex debito quodam honestatis, aut nisi intelligentes confidant, vel postea ratificant: atquecum iure contradicere possint, eo quod Religionis ingressus liber est debet, & presens. 20. q. 3.

25. Interfut. III. Quod votens tenetur Votum personale per ipsum implere, & non liberetur, si per alium implatur, v.g. qui vocit, & lejunitur, vel peregrinatur: quia si quis in se sponte incipiat obligationem exequendi alterius Votum, tenetur: nam tunc non ex aliena, sed ex propria voluntate obligatur, quia obligationem alterius in se sponte incipit.

26. Dicitur in Conclusione, summendo

excipiatur Vota realia: siquidem horum

Votorum obligatio transit ad heredes, arg.

c. Ex parte de Consilio, & faciunt patrum

Dochtors. Ratio est: quia Vota realia

obligant votem, non quoniam eundemque,

sed quatenus est dominus rei promisit:

ergo sicut dominus relilius, ita & obligatio;

vi emitti Voti reali eidem annexa;

transit ad heredem: nam hoc ipso, quod

Reinfonsit Theol. Moral.

quis heredarem adit, contractum intuisse ad solvenda omnia defuncti debita, & vota realia. Hinc Sanchez lib. 4. in De cal. cap. 15. n. 25. ait, heredem obligari ad solvenda defuncti Vota realia, non vi Voti (nam & hoc soluta votarentur afficer potest) sed vi contractus memorati.

27. Ex data Conclusione, ac praesertim priori parte ipsius, inferitur. Item Layman lib. 4. tradi. 4. c. 3. num. 6, citante Suarezum, Valquez & Sanchez: quod si Communia aliquia certum Votum ediderit, quotannis v.g. peregrinatione instiuntur, posteri eorum non obligantur ex virtute Religionis, seu vi Voti, in quod ipsis non conferuntur: quamvis interdum ratione paci vel statuti, aut longe conseruandis ab Ordinario loci tacite vel expresse approbat, subiecti obligatio ejusmodi votum observant, prout amplius explicat Sanchez op. v. 1. n. 16. & seqq.

28. Inferut. II. Quod factum alienum voteri non possit, v.g. alium jejunaturum, Religionem ingressurum, &c. Ne antenarrata omnino sit ejusmodi Voti promissio, non raro utriusque, ita explicari debet, quod animus votantis fuerit, obligare se ad cunctandum, quantum in ipso est, ut alterum premium admplete: sic enim non alienum, sed potius proprium factum promittitur. Unde liberi non obligantur Voto parentum offerentium eos Religioni, nisi ex debito quodam honestatis, aut nisi intelligentes confidant, vel postea ratificant: atquecum iure contradicere possint, eo quod Religionis ingressus liber est debet, & presens. 20. q. 3.

29. Inferut. III. Quod votens tenetur Votum personale per ipsum implere, & non liberetur, si per alium implatur, v.g. qui vocit, & lejunitur, vel peregrinatur: quia si quis in se sponte incipiat obligationem exequendi alterius Votum, tenetur: nam tunc non ex aliena, sed ex propria voluntate obligatur, quia obligationem alterius in se sponte incipit.

30. Dicitur in Conclusione, summodo excipiatur Vota realia: siquidem horum Votorum obligatio transit ad heredes, arg. c. Ex parte de Consilio, & faciunt patrum Dochtors. Ratio est: quia Vota realia obligant votem, non quoniam eundemque, sed quatenus est dominus rei promisit: ergo sicut dominus relilius, ita & obligatio; vi emitti Voti reali eidem annexa; transit ad heredem: nam hoc ipso, quod Reinfor-

son Theol. Moral.

O 3

tur illud per alium implere, nisi etiam ad hoc feso obligare intenderit. Quamquam substituire alium in causa justi impedimenti, procul dubio sit laudabile.

QUESTIO III.

De Cessatione, commutatione, & Irritatione Votorum.

S U M M A R I U M .

- 25 Obligatio Voti quatuor modis definiere posse.
- 26 Cessatio causa finali cessat Votum.
- 27 Cessat etiam Votum ob mutationem materiae.
- 28 Claustrum in omni Voto subintelligitur.
- (d) Diff. præc. n. 23.
- 29 Votum conditionale cessas non impleta conditione.
- 30 Quid de Votis temporalibus, vel affixis certis temporis?
- 31 Votorum Commutatio propria auctoritate potest fieri in melius.
- 32 Limitatio hoc.
- 33 In Professione Religiosam omnia Vota commutantur.
- 34 Quid de Commutatione Voti in opus aquale?
- 35 Vota a quibus irritari possunt?
- 36 Corollaria.
- (e) Diff. præc. n. 23.
- 37 Limitatio circa potestatem irritandi Votorum.
- 38 Impuberum Vota omnia possunt irritari a parentibus.
- Puberitas quando incipiat?
- 39 Prelati an, & qua Vota Religiosorum irritare possunt?
- 40 Quid de Voto liberorum puberum, & seniorum?
- 41 Et quid de Votis Conjugum?
- Ratio generalis dictorum.

25. A diversendum cum Doctoribus comunitur quatuor potissimum modis obligationem Voti definire posse. I. Per Cessationem; cum nempe Votum ex se ipso cessat obligare, absque alia commutatione, irritatione, vel variis ex causis contingere potest, ut mox dicetur. II. Per Commutationem. III. Per Irritationem Votum, auctoritate Superioris factam. IV. Per legitimam Dispensationem; que continet tunc, quando legitima Superioris auctori-

tate, ex causa rationabili, cum vovente super Voto dispensatur. De quibus tribus prioribus per sequentes Conclusiones plura, de Dispensatione vero sublequentur Questione.

26. CONCL. I. Quantum in primis attinet ad Cessationem Votorum, cessat causa finali ac principali Voti, cessat quoque obligatio eius: v.g. si vocit per peregrinatum praemittit valetudinem filii, si vero ante peregrinacionem moratur, liberatus est a Voto. Ita Suarez lib. 4. de Voto, 18. &c alii.

27. CONCL. II. Cessat insuper obligatio voti ob mutationem materiae, si videatur ea fieri impossibilis, illicita, indiferrens, aut majoris boni impeditiva. Ratio est: quia in ejusmodi cau si neque Votum impetrare potuerit, cum hoc debet esse de re possibile, licita, bona, & majoris boni non impeditiva. Idem dicendum in causa, si pollea tam notabilis rerum mutatio accidat, vel specialis & inopinata casus occurrit, ut rationabiliter presumi possit, voventis intentione ad ejusmodi eventum, aut causam specialem, ne non extendisse. Ratio: sequitur auctus non se extendit ultra intentionem agentis. Accidit, quod lex positiva in ejusmodi casibus per epichemum solet admittre benignam interpretationem: ergo idem dicendum de Voto, utpropter quod est lex quodam privata, quod ipomet voventis sibi impoluit.

28. Quintimo in omni Voto tacite subintelligitur isthac conditio: Si res in eadem statu permanescit & prout a pari supra (d) de Juramento dictum est. Si qui vovit peregrinationem longam, vel magnam electioynam, & supervenientem gravi morbo, aut inopinata deoperatione, non tenet Voto. Similiter sicut regitudo v. & excusat a precepto jejuni Eclesiastici, ita etiam sufficit ad excusandum ab observatione ieiunii, Voto promissi: & idem de similibus.

29. CONCL. III. Votum conditionatum cessat obligare, si non impletatur conditione apposita: sic qui vovit peregrinationem, si lanitatem filio, vel aliud beneficium obireat, hoc non obtinet ad Votum non teneatur. Ratio est: quia generatim conditione apposita suspendit actum, eaque non eveniente nihil debetur; cum non fuerit animus feso obligandi, nisi in evenum ipsum conditionis.

30. CONCL. IV. Qui votum temporale emi-

emit, v.g. Votum Castitia is ad hennium, et aplo biennio liber est a Voto. Idem est de Voto, affixo certo tempore, puta, iuniori diebus Sabato tunc in honorem B. MARIAE Virginis: nam si intermisit eo die ieiunium, fave culpabiliter, fave sine culpa, amplius alio die non tenetur ieiunium illud peragere. Ita Doctores communiter, ac preferunt Hervaeus part. 3. Theologia, diff. 4. Voto quest. 4. Neque enim voventis soleat obligare, nisi pro tali determinata tempore.

31. CONCL. V. Quantum attinet ad Votorum Commutationem, voventis proprio arbitrio potest Votum suum commutare in id, quod speciatim omnibus manifeste melius, seu prestantius est. Ita communiter Doctorum apud Sanchez lib. 4. in Decal. cap. 4. & Layman cit. tract. 4. cap. 8. num. 19. Et de familius ex Jure Canonico cap. Perpetuitate fureverando, ibi: Non enim propositum est promissum infringi, qui in melius illud commutat.

32. Hoc tamen intelligendum, si opus est manifeste melius: nam in dubio ita potest pro obligatione Voti ad rem promissam, que prouide mutari non potest sine Superioris auctoritate. Exciptum est, dicendum de Voto Summo Pontifici referenda: qualia sunt quinque, videlicet Votum perpetua Castitatis, Religiosum, Peregrinationis Romanorum seu ad limina Apostolorum, Peregrinationis ad S. Jacobum in Compostellam, & Peregrinationis in Terram Sanctam. Si quidem horum commutationem ipse pater sua propriam reservavit, ac prouide in alia, etiam manifeste prestantiora opera (sola Professione Religiosa excepta) fine Summi Pontificis auctoritate commutari queunt.

33. Dicitur, sola Professione Religiosa excepta. Nam in Voto Religiosum Professio possunt commutari omnia Vota antecedentia, tam realia, quam personalia, etiam Summo Pontifici reservata, prout habetur e. Scriptura de Voto ubi dicitur: Reus fratris voti aliquatenus non habetur, qui tempore obsequium in peregrinum noscitur Religiosi observantiam commutare.

34. CONCL. VI. Commutatio Votum in aliud opus voluntaria, proprio voventis arbitrio fieri non potest, sed opus est auctoritate Prelati, puti Papa, vel Episcopi, aut eis, qui ab his habet commissiōnem seu potestatē delegatam. Ita Sanchez lib. 4. Decal. cap. 49. num. 13. Layman num.

19. Saneq. diff. 4. de Voto. quest. 4. n. 3. Eccl. communior contra quoddam alios, qui putant, per quemlibet Confessiarum potest Votum commutari in opus aequali. Ratio Conclusionis est: quia commutatio Voti est actus jurisdictionis; arg. cap. 1. de Voto; ergo ea non competit Confessario, nisi habeat potestatē delegatam, sed solis Prelatis. Nec ollet, quod quilibet potest Votum suum commutare in id, quod est manifeste melius, ab aliis jurisdictione. Resp. enim, id fieri ex eo, partim quia promissio rei minoris ab unde lovitur in praefatione rei majoris: partim quia is, cui fit Votum (nempe Deus) contentus in solutione melioris, arg. cit. c. Scriptura de Voto.

35. CONCL. VII. Quantum attinet ad Irritationem Votorum, Vota facta de re in alterius potestate constituta irritantur, si hic contradicit, & opus promissum absolute nulli fieri. Ita D. Thomas 2. quest. 8. art. 8. & Doctores communiter. Idque intellige, quod ad hujusmodi Irritationis validitatem nulla alia requiratur causa, praeter ipsam Superioris voluntatem. Ratio est: quia, ut Votum obligat, prater alia requiritur, quod persona voventis sit in re quod illud, quod Voto promittitur: neque enim potest quis per promissionem sibi firmiter obligare ad id, quod non est in sua potestate, sed in potestate alterius.

36. Hinc Numer. cap. 30. mandatur, quod similliter, quae vel est in domo patris, atque in astate adiace pucilli, vel marium habent, quidpiam voventur, & si le Juramento confringentur, si pater aut maritus eius contradixerit, tam vota, quam Juramenta ejus irritata sunt, nec eam obligent, eo quod pater, aut maritus contradixerit. Et hoc idem dicendum est de aliis hujusmodi personis, que non sunt omnimode in sua potestate, sed sub potestate alterius, atque ideo non habent liberam facultatem voventi, ut sunt Religiosi, servi, filii families, &c. Hi tamen vovento non peccant, quia ipi corum Votis subintelliguntur tacita conditio: si placebit Superioribus meis, votos, hoc vel illud me saturum, ut dictum supradictum (e)

37. CONCL. VIII. Nihilominus allata doctrina, nec Conclusio proxima, intelligenda est de iis duntaxat Votorum materiis, in quibus prefata persona voventes non sunt sui juris, sed subiecta potestatē alterius: nam Vota quodam alias materias facta, in quibus

quis dicit per sonum non subjiciuntur alteri potestatis, validi sunt, neque irritari possunt. Et si facias communis inter Doctores, quia tunc certatio in priori Conclu- sione allata, nempe subiectio refutatur alterius; ob quam dantaxa datur potestas irritandi Vota. Resto magis patet exemplum, atque inductiones: itaque

38. 1. Convenient Doctores cum D. Tho- mas, &c., quis, 88. art. 9. omnia Vota impu- berum, live personalia, fave, statim, ixi- tari posse, patre, Tutores, & aut alii per- sonae, quarum potestati subiungit: idque ac- cedit utrum de defectu rationis, quoniam im- puberis patiuntur: tum quia sunt naturaliter sub cura parentum, vel Tutorum, qui loco parentum sunt. Porro in matutis ad puberatum requiriuntur quatuordecim anni completi, in ieiunis vero duodecim anni completi: ante teum venientem impuberis. Nec obstat, quod quandoque ante di- cendum sententiam cuiusdam adventat judicis ma- turitatis, sua sententia, & sententia alterius, & sententia

possunt, que, & quatenus servitus obli- gationi officiant.

41. IV. Convenient passim Doctores, quod maritus non possit omnia Vota excep- sis irritare, sed ea tantum quae, & qua- tenus iuri suo, quod habet ad conjugium suum, & familię gubernacionem, praecipi- cum affecte possunt. Prout vicinum etiam uxor ex iulamento Vota mariti recide- nte, arquitate potest, que derogant iuri suo, quod habet in corpus mariti: ut, ne abficiencia immoderata affligatur, & huic mundu. Ratio horum omnium gene- ralium est ea, quae affectur in utraque pra- missa Conclusione: quia Vota possunt irri- tari a Superiore in his tantum, in quibus alter ipsi subiectus: atque filii fami- lias, servi, uxor &c. non subiectur pa- rentibus, dominis, marito, &c. quae omnia, sed tantum quod aliqua, ipsorum statuti concernientia, de quibus passim, & fuisse Authoris, ergo.

Q U A E S T I O N E IV.

De Potestate dispensandi in Votis.

S U M M A R I U M.

43 *Hec potest as residet generaliter protocoOrbo in Papa.*

Quibus aliis ea competit? remissire.

45 Vota Summo Pontifici reservata, que?
46 En sunt stricte interpretanda.

*Quid de Voto Caſtitatis non perpetua, ne
non integra?*

Ac penali.
47 Limitatio quoad Confessarios Mendicanum.

48 Possunt Mendicantes dispensare ad peren-
dum debitum cum conjugibus incestis
et contrahentibus cum Voto Castitatis

49 Dispensatio in Votis, ut sit valida, requiriat causam.

50 *Causa justæ dispensandi in Votis*, quæ?

51. An predicta habeant locum in Votis in favorem tertii emissi?

32. Qui potest dispensare in Votis, an idem pos-
sit in Juramentis?

33 Quid de Regularibus Mendicantibus.

42. CONCL. I. Certum est inter Catholicos, dari potestatem in Ec-

clesa Dei dispensandi super Votis, ipsi a Christo concessam. Petet hoc tum ex perpetua praxi, & traditione Ecclesie: tum ex illa generali potestate, D. Petro, ac egitim illi successoribus, a Christo concessa March. 16. & 18. Tisi dabo claves Regni calorum &c. Et quoniamque solvitur super terram, erit solutionem & in celis. Nam ly quoniamque solvitur, etiam Dispensacionem, seu solutionem a Voto, & Juramento, complectitur. Quomodo autem dispensatio in Votis, & Juramentis fieri possit, non obstat, quoniam obligatio est de fide Iusti-
dino, dictum est supra traxi, 2. dif. 5. nu-

25. & 26.
CONCI. II. Eiusmodi potestas dif-

penitenti in Votis, propria*m*io, ac generaliter pro toto Orbe, ex Jure Divino resedit in Summo Pontifice, tanquam legitimo Petri Successore, Christique in terris Vicario: ut patet ex citato S. Scripturae textu, specialiter de D. Petro, ad legatum eius Successoribus loquente, Quibusdam autem, five Jure ordinario, five ex delegata potestate, aut privilegiis a Summo Pontifice sibi concessis, id competat, quilibet in particulari, considerato suo statu, melius dignoscere potest; Nihilominus loquendo de Seraphici Ordinis privilegiis, fit.

44. CONCL. III. Confessarii Ordinum Mendicantium, & qui participant in eorum privilegiis, habent potestatem delega-

am dispensari in omnibus Votis (simul
quam communitandi omnia Vota , etiam jura-
ta, ex exceptione Gregorii Papa XII.) in
quibus de jure ordinario dispensare possunt
Episcopi Ita Herinck disp. 4. Voto . q. 6.
nro. 66. id plurimi Summorum Ponit
cum concessionis copiose demonstrans .
Quamvis enim Innocentius VIII. hinc exerce-
pti Votis prerogationis ultra duas di-
stinas: tamen ex concessione aliorum Pontifici-
um , ac nominatio Eugenii IV. Pauli

III. & Gregorii XIII. dicti restrictio est
sublata s; ut patet ex Compendio Privile-
giorum Mendicantium, vers. Votum in
Capucini Annotations, & Einman, Rod-
eico Tom. 1, quest. Regul. quast. 63, art. 3.
C. 4.

45. Dicitur notante, in quibus de iure
ordinario dispensare possunt Episcopi. Si-
quidem Episcopi, eti me ordinario dispen-
sare dispensare in omnibus aliis Votis, non
tamen in iis (extra causam necessitatis, &
impedimenti recursum ad summum Pontificis-
cum) que sunt Papae specialiter reservata.
Et quidem modi Vota Summo Pontificis
reservata regulariter sunt quinque, scilicet
Votum Cœlitatus perpetue (subintellige,
& integræ) Votum Religiosum ad Eccle-
siæ approbatæ, Votum Peregrinationis
Romani ad limina Apostolorum, Peregrina-
tionis ad S. Jacobum in Compotella,
& Peregrinationis in Terram Sanctam.
Unde in his neque Concessari Ordinario
Mendacium dispensare possunt, utpote
qui summo Pontifici specialiter referantur,
& in Regularium privilegiis commu-
niter excipiuntur.

46. Porro ha exceptiones, cum iuri ordinario Episcoporum praejudicent, ea odiosa, sunt rite interpretationis; ac proinde in propria verborum significacione accipiente. Unde Episcopi iure ordinario (consequenter Confessarii Ordinum Men dicantium, & Communicantium in privilegiis eorum, rite approbat, ex delegata potestate sibi a Summis Pontificibus concessa) possunt dispensare in Voto Castitia non perpetua, sed ad certum duntaxat tempus promisse, v.g. ad annum, vel decennium. Item in Voto Castitatis non ingra, v.g. non fornicandi, non nubendi non petenti debitum, servandi virginitatem dintaxat, que per unicum lapsum carnis irrecuperabiliter amittitur, si quis postmodum obseruavit impossibilis; ut si vocet virginitatem intendit perfici per talia verba ita obligare ad Castitatem absolutam: nam Deus inutetur cor; sicut vocatum hoc, utpote Castitatis absolute ac perpetua foret indispensabile per Papa Inferiorem. Item possunt supra dicti dispensare in Voto conditionato, ante conditionem impletam ut si vocaret quis Religionem, aut Castitatem perpetuam, si ex morbo convalevit poterant dispensare in voto, antequam haec conditio impleuratur: secus, si votum impletæ conditione omnino purificatur, ut habeat Hereticus, cfr. disp. 4. qnsf. 1. n. 62. etique probabilitas, quamvis Sanchez liber 8. de Matrim. disp. 10. numer. 13. & Diana part. 3. trad. 5. refol. 25. cum nonnullis aliis affirant, etiam potest impletam conditionem posse Episcopum dispensare. Item possunt

predicti differenti a supradictis in voto ponuntur, v.g. si formicatus fuerit, vovo me integrum Religionem, five ante (ut est communior sententia) five post eventum peccati, arque incursum parvam; prout fecit cit. Sanchez n. 7. & 8. citans non paucos alios Autatores.

47. Notanter autem haec tenus dictum, in quois de iure ordinario possint Episcopi dispensare: ut ex cunctis illi causis, in quibus competit Episcopis facultas dispensandi, etiam in votis Papae referatis, ratione necessitatis extraordinariæ, & quando est impedimentum audeundi iurum Pontificem. In illis enim casibus, ut docet Layman cap. 8. n. 16. citans alios, nequeunt Confessarii Ordinum Mendicantium, vel Communicantium in privilegiis corundem dispensare, sed opus est recursus ad Episcopum, quamvis nonnullis, ab Herinex relatione loc. cit. n. 69. predicta limitatio non placat.

48. CONCL. IV. Infusus ex speciali confessione S. Pii V. vive vocis oraculo facta, quin & iterata concessione Eugenii IV. Congregationis S. Benedicti tum Cassiensis, tum Vallisfoliata facta, nec non facultate Iulii II. eidem Congregatione Vallis foliata impetrata (ac reteruntur singulatim a Petro de Murgo tom. 2. Difq. Mor. disp. 1. dub. 13. §. 6. num. 121. & seqq. & Ann. Quintinae tract. 9. Singular. 2. 3. & 4.) possunt Confessarii Mendicantium dispensare ad petendum debitum cum iis conjugibus, qui contraxerunt Matrimonium cum Voto simili castitatis antea emisso: item & cum incertis conjugibus, qui contracto Matrimonio cum alterius conjugis confanguineo intra secundum gradum adulterium perpetraverunt; si tamen tales Confessarii sunt viri docti, atque ad hoc a suo Provinciali depunentes. Et hæc quidem deputatione est necessaria iuxta tenorem confessionis, & proxim, prout notat Herinex cit. disp. 4. n. 68. Et Portel in Dubius Regalium, verf. Confessor. num. 23. ubi bene admittit, quod ejusmodi licentia cuiusdam Confessario ad uno Provinciali facta, non exparet amoto Provinciali ab officio; eo quâd illa facultas non datur a Provinciali, sed ad commissionem five deputationem ipsius a Papa, cuius gratia jam facta non expirat morte concessit. Sunt quidem nonnulli Autores, qui præmissum Provincialis deputationem non requiri afferunt, quos refert, & sequitur Antonius a Spiritu S. Carmelita,

In Directorio Regularium, part. 1. tract. 2. disp. 1. sed. 2. §. 3. num. 112. & Diana par. 2. tract. 1. refel. 14. & part. 5. tract. 12. refel. 46. ubi hoc ipsum non improbable cenetur, licet in priori loco oppositam sententiam sequatur. Verum tenor concessionis S. Pii V. quam refert Rodericus tom. 1. q. Regal. quæst. 63. art. 1. & 2. expresse requirit, quod ejusmodi dispensatio a Foro conscientie ad petendum debitum fiat ex commissione Provincialis.

49. CONCL. V. Dispensatio in votis, ut sit valida, requiri causa justa sufficiendi. Ratio est: quia potestis dispensandi in iure Superioris, nempe ipsius Dei. Prelatis Ecclesiæ data est in dispensationem, & non in defensionem: ut dicunt Apostolus 2. Corinth. 13. v. 10. Id autem non est, si possint dispensare absolute ab ilia causa.

50. Porro causa justæ dispensandi in Votis oriuntur ex variis motivis. I. Ex imperfectione auctis, si abique prudente & perfecte deliberatione, in iure, metu, morore, vel tenera aetate &c. Votum factum sit, arg. cap. 2. de Voto: quamvis ob imperfectionem actus, & defectum sufficientis deliberationis quodquoque Votum penitus non obliget. (f) II. Ex materia Voti, si numerus votant, spectata corporis constitutione, natura fragilitate, &c. Votum ipsum majoris ruitus periculum parturum videatur: adeoque spectata omnibus dispensationib[us] ad spiritualem eius utilitatem (que praesuppose hic consideranda est) celsura videatur. III. Ob difficultatem exequendi Votum postea supervenientem, vel ante non præviam: quamvis interdum, si hac gravis & manifesta sit, obligatio Votus per se sine dispensatione cesset. (g) IV. Ob necessitatem, vel magnam utilitatem Reipublicæ, aut familiae: ut si quis longas peregrinationes vovisset, cum præstaret ipsius familiæ, vel Reipublica regende interesse, aut hujusmodi. Unde bene Innocentius III. relatum cap. Magna, de Voto: at: quod in materia dispensationis Votorum haec tria semper consideranda sint, videlicet, quid licet secundum equitatem, quid decent secundum honestatem, & quid expedit secundum utilitatem.

51. Quæres, num predicta etiam locum habeant in Voto in favorem tertii emissi, ut puta in Voto dandi elemosynam certa persona indigent, aut certa Ecclesiæ sit ita ut ejusmodi Votum adhuc possit commutari.

mutari, vel dispensari habentibus facultatem commutandi, vel dispensandi Vota? Refere distingendum. Nam si juvinos perdonea pauperi, vel Ecclesiæ, per acceptationem, ab ipso vel Rectore Ecclesiæ, aliisque administratori factam, his acquitum jam fuit, tunc amplius abique ejusdem communia commutationes, vel dispensationes locus non est: quia privilegia commutandi, vel dispensandi in Votis, in telliguntur esse concessa fine praedictio arque injuria tertii. Secus dicendum de ejusmodi Votis faciat aut factam illam acceptationem: quia enim tertio tunc nonnullum aliquod jus, actio, aut peticio competet. Vota in aliisca certa persona pauperis, aut Ecclesiæ commodum & favorem edita, per dispensationem vel commutationem tolli posse, communior est sententia. Ita Lud. Miranda tom. 1. Manual. Prelat. quest. 48. art. 4. Layman tract. 4. de Voto. e. 8. n. 21. Sylvester, & alii.

52. Tandem pro fini hujus materiae, & conformiter dictis supra (h) notandum, quod qui haber potestem dispensandi, seu commutandi Vota, ceterum familiariter habere facultatem dispensandi, seu commutandi Juramenta. Ratio desumptum ex dictis ibidem: quia Votum, & Juramentum promissorum Deo factum, æquiperantur quoad vinculum; ideoque dispensatio de uno conferri etiam debet dispensatio de altero. Et quidem inter omnes concubit, eos, qui ratione numeri sui ordinarium habent potestem commutandi, vel dispensandi Vota (unum enim Episcopum, ceteraque quasi Episcopatum jurisdictionem ordinarium habentes) posse eadem quoque autoritate reflecti sibi subiectorum Vota jure jurando confirmare commutare, vel dispensare.

53. Ceterum loquendo de Regularibus Mendicantibus, & Communicantibus in eorum privilegiis, qui quoad facultates potestentes habent potestem solam delegatam dispensandi, vel commutandi Vota (exceptis quinque votis Sedi Apollonicae specialiter referatis) variant Doctores, an dicti Religiofi familiariter habeant potestem dispensandi, vel commutandi Juramenta. Siquidem Azorius part. 1. lib. 11. cap. 19. q. 2. cum quibusdam aliis, sententiam negavit tenet. Nihilominus partem affirmavit, videlicet Religiosos Mendicantes possit dispensare, vel commutare etiam Juramenta, tenent plures alii Doctores, quos citat & sequitur Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 2. num. 18. Sammig. disp. 6. de Juram. q. 3. n.

54. Leffius lib. 2. de just. & iure, c. 42. nn. 59. & alii: nam militare que pro illis superflua allata ratio. Accedit extenso Gregorii XIII. iuxta quam possunt regulares Men dicantes commutare Vota etiam iurata, dummodo commutatio non fiat in praedium terræ, prout habetur in Compendio Priviliorum, verf. Votum in Capituli An notatione.

QUESTIO V.

Quomodo prædictæ imperari possit Dispensatio in Votis?

SUMMARIUM.

54. Ponitur ensis conformis materia.

55. Indagat Confessarius I. An Puella vere Votum emiserit?

56. Indagat II. An fuerit Votum perpetua Commutatio?

57. III. An fuerit absolutum, vel conditionatum?

58. IV. In qua etate fuerit emissum?

59. V. Indagat, an quoad dispensationem non sit periculum in morte?

60. Norma Supplicationis facienda.

61. Norma Reponens ad Supplicium.

62. Quidnam debeat notare Executio Dispensationis circa Confessionem Mensuram inungendam?

63. Quidnam observandum circa alia pietatis opera inungendam?

64. Qualiter dispensatus sit absolvendus?

65. Qualiter prædictæ sit procedendum, ut dispensatus perfetur in Voto Religiosis?

66. Qualiter dispensatus sit absolvendus?

67. Ponitur Supplica circa Votum Religiosis.

68. Referuntur ad priorem Supplicium.

69. Qualiter dispensatus cum talibus, si non adgit periculum incontinentia?

74. Ponamus Casum in Voto Caftitatis; quod quædam puella soluta vovert perpetuum Caftitatem, modo autem suis orbis Parentibus fit in costratu, ubi varijs exportunt periculis incontinentia: quare instanter petit dispensari ad effectum nubendi. Quaratur, quomodo prædictæ res sic influenta?

75. Respondeo: Confessarium prudenter & recte agere quoad proxim, si indagat. I. Num talis puella vere emiserit Votum, intent-